

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน ณ อุทยานปารณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในชุมชนบ้านหัวแหลมและชุมชนบ้านกิ้ว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 470 คน
 2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านหัวแหลมและชุมชนบ้านกิ้ว จำนวน 216 คน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1988 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 284-285) และใช้การสุ่มอย่างง่าย Simple Random Sampling)
- ดังตารางที่ 3.1

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา
e	=	ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้มีค่า = 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{470}{1 + 470(0.05)^2}$$
$$= 216.09$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 216 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างชุมชนบ้านหัวแหลม ชุมชนบ้านกิ้ว อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ชุมชนบ้านหัวแหลม	312	143
2. ชุมชนบ้านกิ้ว	158	73
	470	216

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน วนอุทยานปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะที่อาศัยในพื้นที่ แบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale อ้างถึงใน ยงยุทธ เกษสาคร และคนอื่น ๆ, 2548 : 87) แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟู และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน เป็นคำถามแบบมาตราวัด Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับทั้งนี้สามารถให้ความหมายค่าของคะแนนได้ดังนี้ คือ

ลักษณะการมีส่วนร่วม	คำถามเชิงบวก
มีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
มีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
มีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
มีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน วนอุทยานปรางบุรี

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักการ แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมใน

การวางแผนดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและสนับสนุน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามหัวข้องานวิจัยให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดโดยพัฒนาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบข้อความความถูกต้องของเนื้อหา พร้อมนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) หากมีข้อเสนอแนะก็นำมาแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเชิด ปั่นน้อย อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

4.2 นายภัทรชัย วงศ์ทองดี ปลัดเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

4.3 นายประธาน สังข์วรรณ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ วนอุทยานปราณบุรี

5. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8482

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน วนอุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8621

ตอนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน วนอุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7630

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 216 ฉบับเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงนายกเทศมนตรีตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 216 คน

2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจากแจกแบบสอบถามให้ประชาชนประมาณ 3 สัปดาห์

3. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อจัดกระทำกับข้อมูลโดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และรายได้ ซึ่งได้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยวิธีนับจำนวนความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกเป็นตาราง

2. วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน อุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน อุทยานปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถิติที่ใช้ t-test สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

5. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จะมีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ ความหมายของค่า r มีดังนี้

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย รายละเอียดดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2534 : 234 อ้างถึงใน พิรวัส นวกาญจนา, 2551 : 55)

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 ($0.70 - 0.90$) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (ถ้าสูงกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.5 ($0.30 - 0.70$) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.00 (0.30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน